

Arbitragewet) te onderzoeken. Een tekstontwerp zal zeer binnenkort worden voorgelegd aan de raad van bestuur van Cepina, die een beslissing zal nemen over de te volgen procedure voor de externe consultatie.

In tegenstelling tot de meeste ons omringende landen, is de Belgische Arbitragewet niet meer grondig herzien sinds 1972. De wijzigingen in 1998 waren immers zeer beperkt. Cepina wil vermijden dat omwille van deze verouderde wet “de grote economische operatoren emigreren naar landen waarvan de wetgeving hen moderner, flexibeler en meer efficiënt lijkt”. Bovendien wenst Cepina met deze herziening de Arbitragewet in overeenstemming te brengen met de Modelwet van UNCITRAL.

BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN

Koop-verkoop – Internationale koop

België treedt toe tot het internationaal Verjaringsverdrag

Als aanvulling bij het Weens Koopverdrag, heeft België bij wet van 15 juli 2008 (*BS* 30 oktober 2008) het Verdrag van New York van 14 juni 1974 inzake de verjaring bij de internationale koop van roerende goederen en het bijhorende protocol (Wenen 11 april 1980) bekrachtigd. Verdrag en protocol werden van kracht op 1 maart 2009 en zijn van toepassing op koopovereenkomsten voor roerende goederen gesloten tussen handelaars vanaf die datum. *Ratione loci* dienen de partijen gevestigd te zijn in een lidstaat, of dient de toepasselijke verwijzingsregel te verwijzen naar het recht van een lidstaat. Het verdrag telt 30 lidstaten, het protocol 20.

Het verdrag voorziet in een verjaringstermijn van vier jaar. Deze begint te lopen vanaf het moment waarop de vordering kan worden ingesteld. Dit moment is afhankelijk van de aard van de vordering (tekort in de nakoming, non-conformiteit of bedrog). In geval van een specifieke garantie of ontbinding van de overeenkomst zijn er bijzondere regels. De termijn houdt op te lopen wanneer een gerechtelijke of arbitrale procedure wordt ingesteld.

Kristof Cox
Researcher Instituut voor Internationaal Handelsrecht
K.U.Leuven

Rechtspraak/ Jurisprudence

EUROPEES HOF VAN JUSTITIE 10 FEBRUARI 2009

ARBITRAGE

Algemeen (arbitrage)

Allianz/West Tankers

Europees Hof verwerpt anti-suit injunctions ten voordele van arbitrage, maar de Engelse rechtbanken geven zich niet volledig gewonnen

Op 10 februari 2009 velde het Europese Hof het langverwachte “*West Tankers*”-arrest. *West Tankers*, een scheepseigenaar, riep voor het Tribunale di Siracuse in dat de Italiaanse rechter onbevoegd was over een vordering m.b.t. een aanvaring, gelet op het arbitragebeding in de charterovereenkomst. Bovendien verkreeg *West Tankers* van het Engelse High Court of Justice een zogenaamde “anti-suit-injunction” die de eisers – twee verzekeraars – verbood de Italiaanse procedure verder te zetten. Volgens het High Court was de leer van het arrest *Turner*, waarin het Europese Hof besliste dat een anti-suit-injunction niet verenigbaar is met Verordening nr. 44/2001 (Brussel-I), niet toepasselijk. Artikel 1, lid 2, d) van deze verordening sluit arbitrage immers voorlopig nog (*cf. infra*) uit van haar toepassingsgebied. Bovendien vermijden anti-suit-injunctions rechtsonzekerheid en inconsistente uitspraken en verhogen ze de aantrekkelijkheid van Engeland als arbitrage-forum.

Het Hof van Justitie deelde de mening van het House of Lords niet. In navolging van de conclusie van advocaat-generaal Kokott, stelde het Hof vast dat wanneer een procedure op grond van het onderwerp van het geding binnen de werkingssfeer van de verordening valt, *een prealabele vraag naar de toepasselijkheid van een arbitragebeding en met name naar de geldigheid ervan, eveneens binnen de werkingssfeer van de verordening valt*. De ene rechter mag zich niet uitspreken over de bevoegdheid van de andere rechter, ook niet indien die bevoegdheid zou afhangen van de geldigheid van een arbitragebeding. Dit is in lijn met het principe van de Kompetenz-Kompetenz: elke rechter beoordeelt in principe zijn eigen bevoegdheid. Rechters in andere lidstaten moeten erop vertrouwen dat zij dit correct en efficiënt zullen doen. Een anti-suit-injunction is weliswaar gericht tegen de partijen en niet tegen de buitenlandse rechter. Ze verbiedt deze laatste daarom niet rechtstreeks zich over zijn

bevoegdheid uit te spreken. Feitelijk heeft de anti-suit injunction echter wel dit gevolg (Europees Hof van Justitie 10 februari 2009, *Allianz/West Tankers*).

Inmiddels besliste het Engelse Commercial Court dat het verbod op anti-suit-injunctions ten voordele van arbitrage niet geldt indien de buitenlandse procedure zich afspeelt voor een rechtbank buiten de Europese Unie (Commercial Court – Queen’s Bench Division 7 mei 2009, *Shashoua/Sharma*, [2009] EWHC 957 (Comm.))

HOF VAN CASSATIE 29 MEI 2009

ARBITRAGE

Algemeen (arbitrage) – Arbiters

Zaak: nr. C060264N

Lidmaatschap arbitrage-instelling impliceert niet noodzakelijk een bevoorrechte positie bij de aanwijzing van de arbiters

Artikel 1678, lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat een arbitrageovereenkomst nietig is indien zij aan één van de partijen een bevoorrechte positie toekent bij de aanwijzing van de arbiter(s). Het hof van beroep te Gent oordeelde dat dit niet het geval was indien één van de partijen in de arbitrage een betalend lid was van de aangewezen arbitrage-instelling. Geen enkele bepaling in het arbitragereglement van deze instelling voorzorg immers in de aanduiding van een arbiter in haar eigen midden. Het Hof van Cassatie verwierp de dubbele aanval tegen deze beslissing. Enerzijds waren de appelrechters wel degelijk nagegaan in hoeverre het betalend lidmaatschap van één van de partijen van aard was de keuze van de arbiter door de arbitrage-instelling te beïnvloeden. Anderzijds hadden de appelrechters volgens het Hof daarmee niet geoordeeld dat er enkel sprake zou kunnen zijn van een bevoorrechte positie wanneer de arbiter uit het eigen midden wordt aangesteld, zodat zij geen voorwaarde toevoegden aan artikel 1678, lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek.

Met deze uitspraak breidt het Hof van Cassatie een nieuwe episode aan de lange discussie over arbitrage in het kader van een beroepsorganisatie. Rechtspraak en rechtsleer namen voorheen immers zeer verschillende standpunten in over de (on)gelijkheid van de partijen indien de beroepsorganisatie van één van hen de arbiters aanwees en/of de arbiters beroepsgenoten waren van één van hen (zie H. VAN HOUTTE, K. COX en S. COOLS, “Arbitrage. Overzicht van rechtspraak (1972-2006)”, *TBH* 2007/2, p. 133-135, nrs. 73-76).

HOF VAN CASSATIE 5 MAART 2009

ARBITRAGE

Nietigheid

Zaak: nr. C080028F

Arbitrale uitspraak buiten de overeengekomen termijn is nietig, ook indien partijen zich voor de uitspraak niet over laattijdigheid hebben beklaagd

Een arbiter deed uitspraak op 12 mei 2003, hoewel was overeengekomen dat hij uiterlijk op 14 februari 2003 uitspraak zou doen. De vordering tot vernietiging van deze arbitrale uitspraak wegens bevoegdheidsoverschrijding werd in eerste aanleg en hoger beroep afgewezen. Rechtbank en hof beriepen zich op artikel 1704, lid 4 van het Gerechtelijk Wetboek. Volgens deze bepaling kan een partij zich niet meer op de onbevoegdheid van de arbiter beroepen indien die partij tijdens het geding voor het scheidsgerecht op de hoogte was van deze vernietigingsgrond, maar zich er toen niet op heeft beroepen.

Het Hof van Cassatie legde de vinger op een inconsistentie in deze redenering. Overeenkomstig artikel 1698, lid 3 van het Gerechtelijk Wetboek eindigt de opdracht van de arbiter – en dus ook het geding voor het scheidsgerecht – indien de arbiter niet binnen de gestelde termijn uitspraak doet. Als de arbiter nadien toch nog uitspraak doet, dan overschrijdt hij zijn rechtsmacht pas *na* het geding. Het is met andere woorden onmogelijk deze overschrijding reeds *tijdens* het geding in te roepen. Het arrest van het hof van beroep te Brussel werd dan ook vernietigd.

HOF VAN CASSATIE 19 JUNI 2009

BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN

Koop-verkoop – Internationale koop

Zaak: nr. C070289N

Cassatie aanvaardt hardship onder het Weens Koopverdrag

Het Hof van Cassatie besliste in een baanbrekend arrest dat “gewijzigde omstandigheden die niet redelijkerwijze voorzienbaar waren bij de contractssluiting en die onmiskenbaar van aard zijn om de last van de uitvoering van de overeenkomst op onevenredige wijze te verzwaren” onder omstandigheden overmacht kunnen uitmaken in de zin van artikel 79 van het Weens Koopverdrag (ver-